

داسٽو سٺو بهشتي

پاڻ نامه ڪارٽون ارسند

دهلده تورستين و اقامتن ڪوهرنگ

داسٽو صفر علي ابراهيم

۷۸ - ۷۹

۲۲۷۵۸

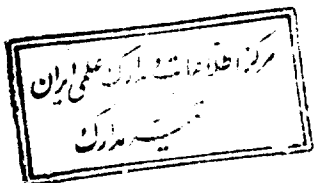
فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه	۱
معرفی اجمالی منطقه	۲
آب و هوا	۴
منابع آب	۸
ساختار اجتماعی	۹
ساختار اقتصادی	۱۰
امکانات و جاذبه های طبیعی و...	۱۲
جاذبه های ویژه فرهنگ عشایری	۱۶
بررسی امکانات و تاسیسات موجود	۱۷
فصول استفاده	۱۸
طیف استفاده کنندگان	۱۹
معرفی نمونه ها	۲۰
بخش اول: نمونه های خارجی	۲۱
نمونه اول	۲۸
نمونه دوم	۳۴
نمونه سوم	

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
بخش دوم: نمونه های ایرانی	۴۱
نمونه اول: نمونه های ازروستای ماسوله	۵۹
نمونه دوم: نمونه های ازروستای ایبانه	۷۷
نمونه سوم: پارک جمشیدیه - باغ سنگی	۹۳
نمونه چهارم: نمونه های از استان کردستان	۹۶
نمونه پنجم: نمونه های متفرقه	۱۰۱
جمع بندی و نتیجه گیری	۱۰۲
برنامه ریزی پروژه	۱۰۳
معرفی سایت پروژه	۱۱۵
منابع و ماخذ:	

۲۰ / ۱۱ / ۱۳۷۹

۳۳۷۵۸

مقدمه :

اوقات فراغت به مدت زمانی از شبانه روز اطلاق میگردد که آدمی فارغ از هرگونه کار و فعالیت روزمره، بتواند به تفریح، بازی و... پردازد. برای تحقق وزمینة سازی مناسب این امر بگونه ای که انسان بتواند به نحو احسن از اوقات فراغت خود استفاده نماید، فضا و مکان نقش قابل توجهی دارد، در همین ارتباط طراحی و برنامه ریزی برای خلق چنین فضاهایی مطرح میگردد. این موضوع از جمله مقوله هایی است که معمولاً در دانشکده های معماری و شهرسازی مورد توجه قرار گرفته و میگیرد. از طرف دیگر با توجه به گسترش روزافزون زندگی شهرنشینی و مشغله های فکری حاصل از آن نیاز آدمی به استفاده از مواهب طبیعی و طبیعت مطرح می گردد. وجود این نیاز و درعین حال چشم اندازها و تنوع های بصری موجود در طبیعت، گرایش انسان را به گذران اوقات فراغت خود در دامن طبیعت بیشتر مینماید. و شایسته است تا طراحی و برنامه ریزی برای طراحی مراکز تفریحی، توریستی، سیاحتی و... در طبیعت و مکانهای طبیعی بیشتر از گذشته مورد توجه قرارگیرد. در ارتباط با طبیعت است که انسان به مقدار زیادی از امور روزمره فراغت پیدامی کند و با آسودگی خاطر می تواند از مواهب و نعمت های الهی، طبیعت و چشم اندازهای آن و... استفاده نماید، چگونگی استقرار و مکانیابی این مراکز در دامن طبیعت و همچنین نحوه سازماندهی و تلفیق آنها با طبیعت، خلق فضاهایی متنوع و متفاوت را بدنبال خواهد داشت.

در این دفتر ضمن مطالعه ای منطقه ای بنام چلگرد در استان چهارمحال و بختیاری سعی شده تاراهی برای طراحی یک دهکده توریستی - تفریحی در آنجا باز شود.

به امید موفقیت در این راه

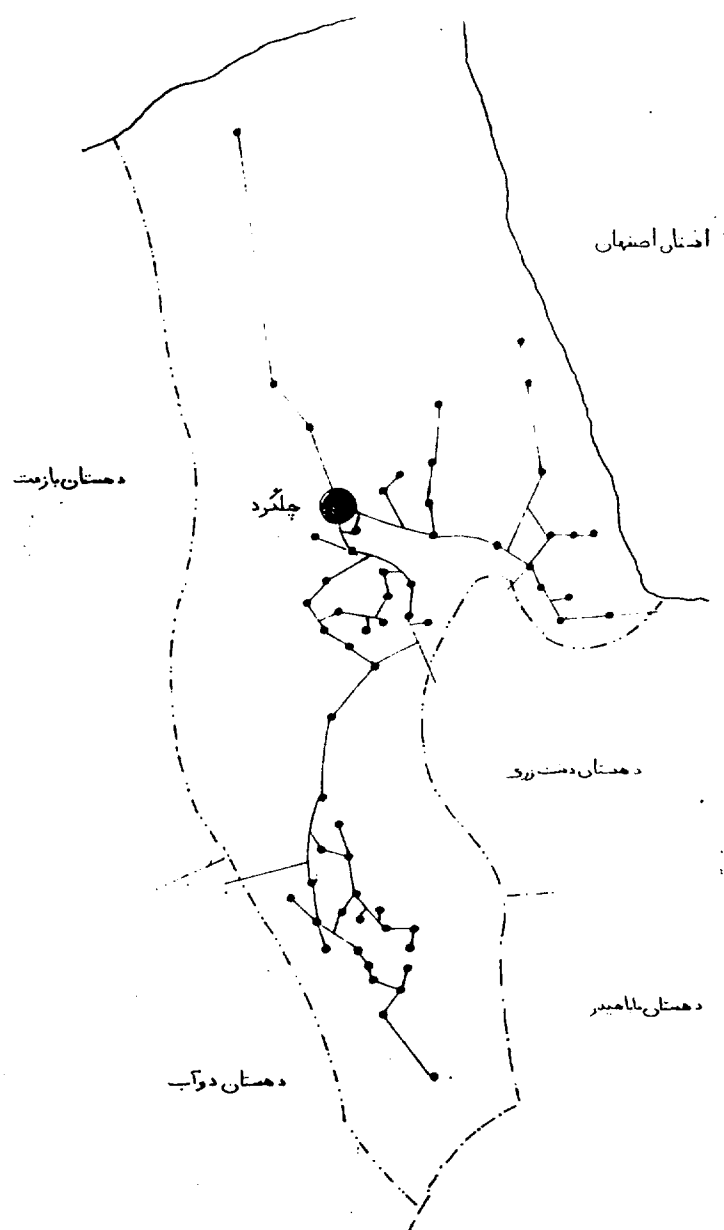
۳۷۵۸

93311

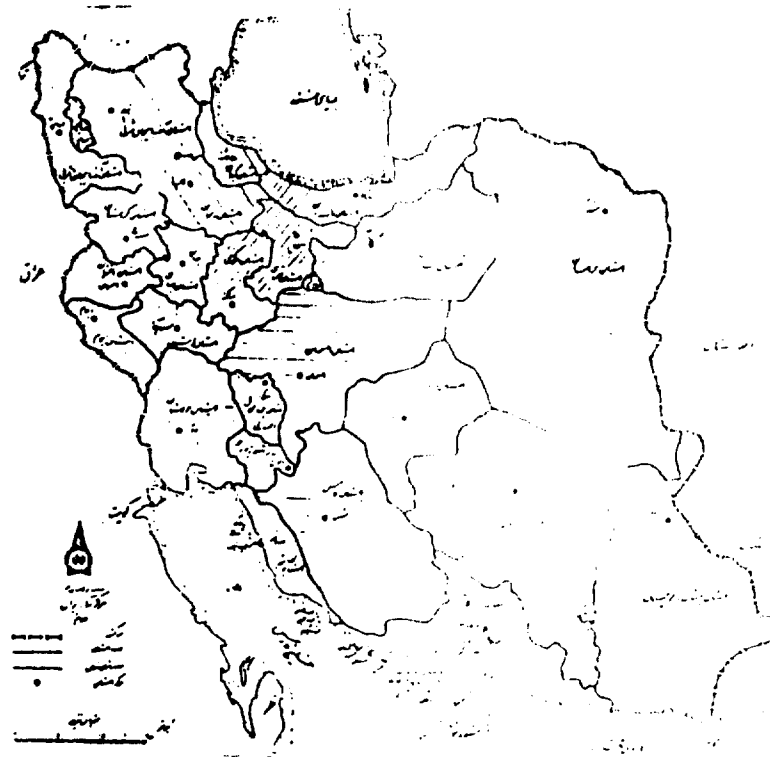
معرفی اجمالی منطقه:

منطقه مورد مطالعه (چلگرد) در شهرستان فارس از استان چهارمحال و بختیاری واقع شده است. وجه تسمیه منطقه وجود مرکز دهستان چلگرد (کوه رنگ) در آنجا و مرکزیت این روستا نسبت به آبادیهای همجوار می باشد. فاصله هروستای چلگرد از مرکز استان ۸۵ کیلومتر و از مرکز شهرستان ۴۵ کیلومتر می باشد. ارتباط منطقه مورد نظر با مراکز استان و شهرستان از طریق جاده آسفalte برقرار می باشد.

نقشه شماره ۱ موقعیت منطقه مورد نظر را در کشور، استان و شهرستان نشان می دهد.

نقشه شماره ۱۰. موقعیت منطقه مورد مطالعه، در استان شهرستان و کشتی، نشان میدهد.

آب وهوا

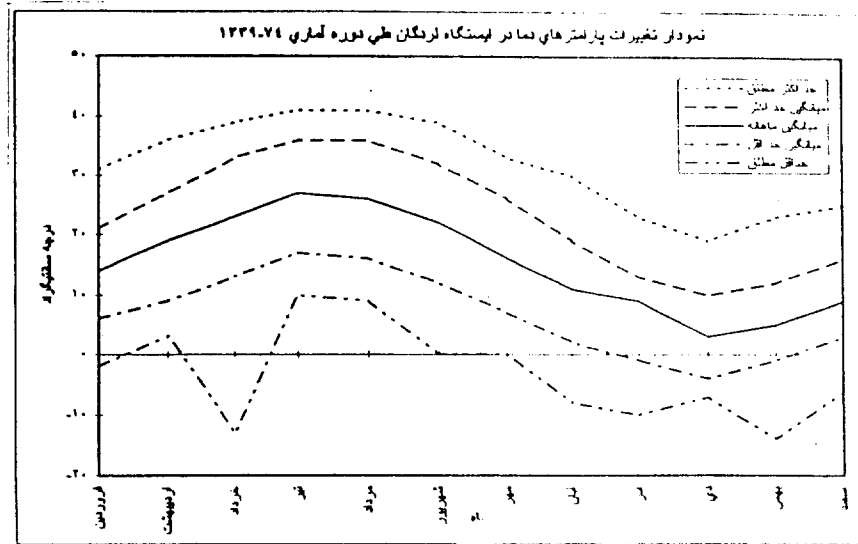
وجود تابستانهای معتدل تا گرم و زمستانهای نیمه سرد تا سرد از ویژگیهای اقلیمی بخش بازفت می باشد. در نواحی مرتفع تر (زردکوه بختیاری) سرمای شدید زمستانی حاکم بوده و هجوم ناگهانی هوای قطبی کاهش دمای هوا را بدنبال دارد این منطقه به جهت خصوصیات طبیعی و مورفولوژیکی خاص خود، در نواحی شمال و شمال غرب، دارای اقلیم معتدل مرطوب با زمستانهای بسیار سرد و تابستانهای خنک و خشک بوده و در نواحی که از میزان ارتفاعات کاسته می شود، دارای آب و هوای نیمه مرطوب با زمستانهای نیمه سرد و تابستانهای گرم و خشک می باشد.

در بررسی خصوصیات آب و هوایی این بخش از آمار و اطلاعات ایستگاههای کوهرنگ و لردگان استفاده شده است که علت این امر، مشابهت شرایط توپوگرافیک و مشخصات عناصر آب و هوایی شمالی به ایستگاه کوهرنگ و نواحی جنوبی به ایستگاه لردگان می باشد.

جدول ۱-۱: مشخصات ایستگاههای کوهرنگ و لردگان

ایستگاه	عرض	طول	ارتفاع
کوهرنگ	۲۶° و ۲۶° شمالی	۵۰° و ۵۰° شرقی	۲۲۸۵ متر
لردگان	۲۸° و ۲۸° شمالی	۵۰° و ۵۰° شرقی	۱۷۰۰ متر

در بخش بازفت و در نواحی مرتفع تر فصل رشد حدود ۶ ماه از سال است که از فروردین تا اواخر مه ادامه پیدا می کند ولی در نواحی جنوبی و پست منطقه، شرایط آب و هوایی متعادل تر بوده و فصل رشد حدود ۸ ماه از سال (اواسط اسفند تا اواسط آبان) را در بر می گیرد.

در ایستگاه لردگان میانگین سالیانه حداقل و حداکثر درجه حرارت به ترتیب ۶ و ۲۳ درجه سانتیگراد و میانگین سالیانه دما ۱۵ درجه سانتیگراد بوده است. حداکثر مطلق دما ۴۵ و حداقل آن ۱۴- درجه سانتیگراد ثبت شده است. ماههای خرداد تا مرداد گرمترین و دی ماه سردترین ماههای سال محسوب می شوند.

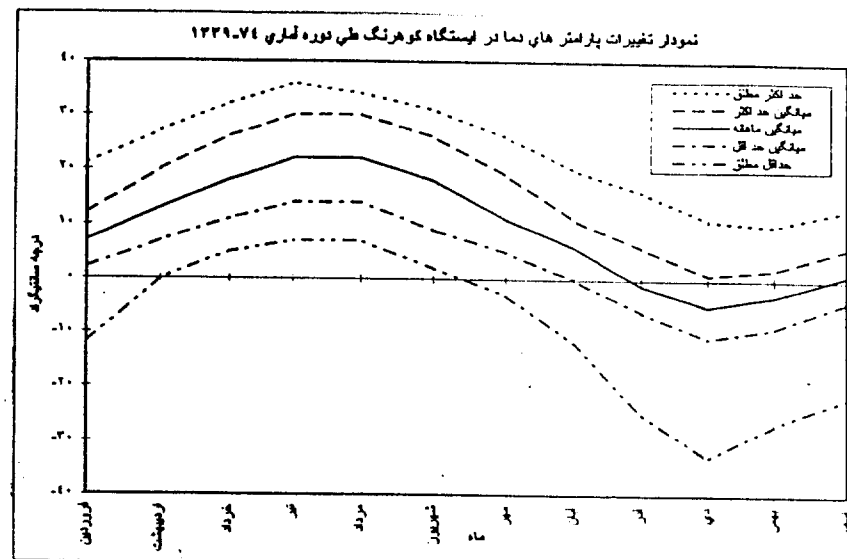
جدول ۴-۱: میزان و توزیع فصلی بارشها در ایستگاه کوه رنگ ولردگان (۱۳۳۹-۷۴)

فصل	ایستگاه کوه رنگ		ایستگاه لردگان	
	میزان بارش (mm)	درصد	بارش (mm)	درصد
بهار	۲۶۹	۲۱	۸۵	۱۵
تابستان	۳	۰	۱۷	۳
پائیز	۲۸۹	۲۰	۱۶۶	۲۹
زمستان	۶۴۲	۴۹	۲۹۶	۵۳
جمع	۱۲۰۳	۱۰۰	۵۶۴	۱۰۰

باتوجه به وضعیت مورفولوژیک و توپوگرافی منطقه، میزان تبخیر و تعرق در نقاط مختلف متفاوت است. به دلیل پائین بودن ارتفاع و افزایش دما میزان تبخیر و تعرق در نواحی جنوبی بیشتر از نواحی شمالی است. در مناطق شمالی و شمال غربی محدوده میزان تبخیر حدود ۱۰۰۰ میلیمتر و در نواحی جنوبی ۲۰۰۰ میلیمتر در سال می باشد.

در ایستگاه لردگان میزان رطوبت نسبی در طی دوره آماری ۷۴-۱۳۶۴ از حداقل ۳۲ درصد در تیرماه تا حداکثر ۶۴ درصد در آذر متفاوت بوده و میانگین سالیانه آن ۴۹ درصد بوده است. این مقادیر در کوه رنگ به ترتیب ۲۶، ۶۷ و ۴۶ درصد است.

میزان وقوع روزهای یخبندان در نواحی شمالی بخش بازفت ۱۳۱ روز و در نواحی جنوبی ۸۸ روز در سال است بیشترین تعداد بروز یخبندانها دردی ماه بوده و دامنه آن در نواحی شمالی تا فروردین ماه نیز کشیده می شود.

باتوجه به آمار ۷۴-۱۳۳۹ میزان بارشهای سالیانه در ایستگاه کوه رنگ ۱۳۰۳ میلیمتر است که از حداقل ۸۰۰ تا حدود ۲۰۰۰ میلیمتر نوسان نشان می دهد در حالیکه در ایستگاه لردگان در همان دوره، میزان بارشهای سالیانه ۵۶۴ میلیمتر ثبت شده است که از ۳۵۰ تا ۱۷۵۰ میلیمتر متغیر بوده است. توزیع زمانی بارشها در هر دو ایستگاه مشابه بوده است. توزیع زمانی بارشها در هر دو ایستگاه مشابه بوده به طوری که ماههای سرد سال بخصوص در فصل زمستان بیشترین بارشها را دارد و فصلهای پائیز، بهار و تابستان به ترتیب دردهای بعدی قرار دارند. در نواحی مرتفع تر بیشترین ریزشهای سالیانه بصورت برف است که حدود ۳ بارشها را تشکیل میدهد و ارتفاع برف در زردکوه حتی به ۱۲ متر می رسد.

جدول ۲-۱: پارامترهای دمایی ایستگاه لردگان طی دوره آماری ۱۳۳۹-۷۴

ماهها	فروردین	اردیبهشت	خرداد	تیر	مرداد	شهریور	مهر	آبان	آذر	دی	بهمن	اسفند	سالیانه
میانگین حداکثر	۲۱	۲۷	۲۲	۲۶	۲۶	۲۲	۲۶	۱۹	۱۳	۱۰	۱۲	۱۶	۲۲
حداقل	۶	۹	۱۳	۱۷	۱۶	۱۲	۷	۲	-۱	-۴	-۱	۳	۶
میانگین ماهانه	۱۳	۱۹	۲۲	۲۷	۲۶	۲۲	۱۶	۱۱	۹	۳	۵	۹	۱۵
حداکثر مطلق ^(۱)	۳۱	۳۶	۲۹	۳۱	۳۱	۲۹	۲۳	۳۰	۲۳	۱۹	۲۳	۲۵	۳۵
حداقل مطلق ^(۲)	-۲	۳	-۱۳	۱۰	۹	۰	۰	-۸	-۱۰	-۷	-۱۳	۶	-۱۴

می‌شود. باتوجه به اینکه به تناسب افزایش ارتفاع از میزان دما کاسته می‌شود لذا باتوجه به برآوردهای انجام شده، در ارتفاع ۳۰۰۰ متری میانگین سالیانه دما ۷ درجه سانتیگراد بوده که در ارتفاع ۳۵۰۰ متری به ۴ درجه سانتیگراد تنزل می‌یابد. به همان نسبت در ارتفاعات فوق حداقل مطلق دماها نیز به ترتیب از ۳۸- تا ۴۴- درجه سانتیگراد و حداکثر مطلق آن بین ۳۵ تا ۳۲ درجه سانتیگراد نوسان دارد.

جدول ۳-۱: پارامترهای دمایی ایستگاه کوه‌رنگ طی دوره آماری ۱۳۳۹-۷۴

ماهها	فروردین	اردیبهشت	خرداد	تیر	مرداد	شهریور	مهر	آبان	آذر	دی	بهمن	اسفند	سالیانه
میانگین حداکثر	۱۲	۲۰	۲۶	۳۰	۳۰	۲۶	۱۸	۱۱	۶	۱	۲	۶	۱۶
حداقل	۲	۷	۱۱	۱۴	۱۴	۹	۵	۰	۶	-۱۱	-۹	-۴	۲
میانگین ماهانه	۷	۱۳	۱۹	۲۲	۲۲	۱۸	۱۱	۶	۱	-۵	-۳	۱۰	۹
حداکثر مطلق	۲۱	۲۷	۳۲	۳۶	۳۴	۳۱	۲۶	۲۰	۱۶	۱۱	۱۰	۱۳	۲۶
حداقل مطلق	-۱۲	۰	۵	۷	۷	۲	-۲	-۱۲	-۲۵	-۲۳	-۲۷	-۲۲	-۲۳

در نواحی شمالی منطقه، باتوجه به آمار و اطلاعات ایستگاه کوه‌رنگ در طی دوره آماری ۱۳۳۹-۷۴ میانگین حداکثر دما ۱۶ و حداقل آن ۲ درجه سانتیگراد و میانگین سالیانه دما ۹ درجه سانتیگراد بوده است. همچنین حداکثر مطلق دما ۳۶ و حداقل مطلق آن ۳۳- درجه سانتیگراد ثبت شده است. در این محدوده ماههای تیر و مرداد گرمترین و دی سردترین ماه سال محسوب

جدول ۵-۱: مقدار و توزیع ماهانه بارشها (۱۳۳۹-۷۴) در ایستگاه کوهرنگ ولردگان

ایستگاه	ماهها											
	فروردین	اردیبهشت	خرداد	تیر	مرداد	شهریور	مهر	آبان	آذر	دی	بهمن	اسفند
کوهرنگ بارش (میلیمتر)	۱۷۹	۸۷	۳	۰	۱	۲	۲۵	۱۵۴	۲۰۰	۲۰۸	۱۹۱	۲۴۲
درصد	۱۳	۷	۰	۰	۰	۰	۳	۱۲	۱۵	۱۶	۱۵	۱۸
لردگان بارش (میلیمتر)	۵۵	۲۴	۷	۲	۲	۱۲	۲۱	۴۶	۹۹	۱۰۳	۱۰۳	۹۰
درصد	۱۰	۳	۱	۰	۰	۲	۳	۹	۱۸	۱۸	۱۸	۱۶

جدول ۸-۱: آمار یخبندان در ایستگاههای کوهرنگ ولردگان طی دوره آماری ۱۳۶۴-۷۴

یخبندان	ماهها											
	فروردین	اردیبهشت	خرداد	تیر	مرداد	شهریور	مهر	آبان	آذر	دی	بهمن	اسفند
کوهرنگ	۸	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
لردگان	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰

جدول ۶-۱: مقادیر رطوبت نسبی (درصد) در ایستگاههای کوهرنگ ولردگان طی سالهای ۱۳۶۴-۷۴

ایستگاه	ماهها											
	فروردین	اردیبهشت	خرداد	تیر	مرداد	شهریور	مهر	آبان	آذر	دی	بهمن	اسفند
ایستگاه لردگان	۵۲	۴۶	۳۰	۳۲	۲۷	۲۸	۲۸	۵۲	۶۲	۶۳	۶۱	۵۹
ایستگاه کوهرنگ	۵۳	۳۰	۲۷	۲۷	۲۷	۲۶	۲۱	۵۰	۶۱	۶۷	۶۶	۶۳

جدول ۷-۱: مقادیر تبخیر و تعرق پتانسیل در ایستگاههای کوهرنگ ولردگان باروش تورنت وایت

(۱۳۳۹-۷۴)

تبخیر و تعرق پتانسیل	ماهها											
	فروردین	اردیبهشت	خرداد	تیر	مرداد	شهریور	مهر	آبان	آذر	دی	بهمن	اسفند
کوهرنگ	۲۹	۷۰	۱۰۸	۱۳۳	۱۲۲	۸۴	۵۰	۱۸	۰	۰	۰	۸
لردگان	۲۷	۸۸	۱۲۷	۱۶۳	۱۳۸	۹۹	۵۷	۲۵	۱۰	۳	۷	۲۵

منابع آب - آبهای سطحی

منطقه مطالعاتی چلگرد از نظر هیدرولوژی یکی از زیرحوضه های اصلی باتلاق گاوخونی است که تحت عنوان زیرحوضه زاینده رود - پلاسجان نامیده می شود و در شمال غرب حوضه آبریز باتلاق گاوخونی قرار دارد. نقشه شماره ۱ موقعیت حوضه آبریز زاینده رود (تادریاچه سد زاینده رود) رانسبت به حوضه آبریز باتلاق گاوخونی نشان می دهد. از آنجا که قسمتی از آب رودخانه کوهرننگ بوسیله دو تونل وارد رودخانه زاینده رود می گردد ، محدوده حوضه آبریز رودخانه کوهرننگ را در این بررسی مورد نظر قرار می دهیم.

زیرحوضه فرعی کوهرننگ: زیرحوضه مذکور در جنوب غرب منطقه مطالعاتی قرار دارد و اصلی ترین رودخانه آن کوهرننگ است که از چشمه های پرآب ارتفاعات زردکوه سرچشمه می گیرد، در حال حاضر بخشی از جریان رودخانه آب کوهرننگ در این حوضه بوسیله تونل اول و دوم کوهرننگ به حوضه زاینده رود انتقال می یابد. مقدار آبی که از طریق تونل اول سالانه به حوضه آبریز زاینده رود منتقل می شود حدود ۳۲۰ میلیون مترمکعب است . تونل دوم نیز سالانه حدود ۲۵۰ میلیون مترمکعب آب به حوضه زاینده رود منتقل می کند. در طی ماههای مرداد تا اسفند تقریباً کلیه جریانهای زیرحوضه فرعی کوهرننگ از طریق تونل اول به حوضه زاینده رود منتقل می شوند. در سایر ماهها نیز آب مازاد از سرریز سداول به دریاچه سد دوم کوهرننگ منتقل و سپس در آنجا به همراه آب منتقل شده چشمه ماربره از طریق تونل دوم وارد حوضه زاینده رود می گردد. طول رودخانه کوهرننگ در این حوضه ۲۸ کیلومتر می باشد. لازم به ذکر است که مطالعات تونل سوم نیز در این حوضه در حال انجام و اتمام است، با توجه به برآوردهای صورت گرفته قرار است سالانه حدود ۲۴۰ میلیون مترمکعب آب نیز از طریق تونل سوم به رودخانه زاینده رود منتقل گردد.

ساختار اجتماعی - ویژگیهای فرهنگی و قومی :

منطقه مورد مطالعه در ناحیه بختیاری که سرزمینی کوهستانی و بیلاق عشایر کوچ رو ایل بختیاری می باشد واقع است، این منطقه و اساساً بیشتر نواحی استان بدلیل شرایط طبیعی، ویژگیهای اقلیمی و وجود چراگاهها از دیرباز قلمرو بیلاقی ایل بختیاری بوده است. بختیاری ها قسمتی از قوم لر مرسوم به لر بزرگ می باشند (واژه لر به معنای سرزمین پردرخت و مرتفع است، هم اکنون در بختیاری و لرستان تپه ها و تلهای پوشیده از درخت رالر می خوانند) در منابع تاریخی بعد از اسلام نخستین بار در: تاریخ گزیده : تالیف حمدا... مستوفی مورخ نیمه اول قرن هشتم هجری به واژه بختیاری بر می خوریم که از آن به عنوان یکی از تیره های متعدد یاد شده که به اتابک احمد هزاراسب ، پادشاه سلسله اتابکان درایذه پیوستند. بختیاری ها تا اوایل سلطنت صفویه به لر بزرگ اشتها داشتند و از آن پس به بختیاری مرسوم شدند. فرهنگ ایل بختیاری مبتنی بر مناسبات تولید شبانی و نظام عشیره ای است که در عین سادگی بسیار پیچیده است. اساساً در اینگونه جوامع جلوه های حیات اجتماعی اعم از نهاد های اجتماعی، ارزشها هنجارها، گروه بندی ها و ساختار قدرت متأثر از شیوه معیشت دامداری است، از ویژگیهای بارز این فرهنگ یگانگی گروهی در کلیه عرصه ها بویژه از نوع تعاون و همیاری است که در میان بختیاری ها به صور گوناگون تجلی یافته و ریشه در تاریخ و مقتضیات حیات کوچ نشینی دارد. روابط خانوادگی در میان بختیاری ها بسیار محکم و بر پایه پدربزرگسالاری و تفوق مردان استوار است.

شعر در فرهنگ منطقه دارای ارزش والایی بوده و بختیاری ها از ادبیات شفاهی غنی برخوردارند. موسیقی منطقه، موسیقی رزم، موسیقی غم و شادی است که حیات آن قرنهای، نسل در نسل توسط تو شمالها که نوازندگان و خوانندگان محلی اند ادامه یافته است.

الگوهای زیست :

بدلیل شرایط طبیعی، ویژگیهای اقلیمی و وجود چراگاهها محدود مورد مطالعه از دیرباز قلمرو بیلاقی ایل بختیاری بوده است. این منطقه چراگاههای تابستانی رمه های عشایر بختیاری را تشکیل می دهد عشایر منطقه از نظر تقسیمات ایلی جز شاخه هفت لنگ بختیاری هستند. قلمرو گرمسیری عشایر منطقه نیز بخش وسیعی از قسمتهای شرقی استان خوزستان را در بر می گیرد.

اساس معیشت عشایر منطقه مبتنی بر پرورش دام است، کشاورزی در ایل بختیاری بصورت یک فعالیت جنبی است و عمدتاً بر روش دیم انجام می شود و تا اندازه ای پاسخگوی نیاز مصرفی و درونی ایل است. صنایع دستی از نوع ریسندگی و بافندگی یکی دیگر از اشتغالات و محدود به زنان عشایر است.

ساختار اقتصادی - زمینه های اصلی فعالیت و اشتغال:

به رغم وجود امکانات طبیعی و زمینه های مساعد برای توسعه، مانند شرایط مطلوب آب و هوایی برای زراعت و دامداری، مجاورت با قطب صنعتی اصفهان و نیروی کار فراوان، هنوز فنون بسیج منابع و امکانات در قلمرو منطقه بدرستی بکار گرفته نمی شود. از اینرو منطقه به لحاظ شاخصهای اقتصادی - اجتماعی در زمره مناطق محروم به شمار می رود. شیوه های سنتی استفاده از منابع که روند تخریب را افزایش می دهد، سطح پائین تولید کشاورزی که ناشی از عقب ماندگی عمده توسعه منطقه است. در واقع ساختار عمدتاً سنتی تولید در منطقه، زمینه ای است که محدودیتهای متعددی در بهره گیری از ظرفیتهای بالقوه منطقه را پدید آورده و بنیانهای ضعیف تولیدی ماهیتاً کمتر توان جذب عناصر متخصص را دارد. آبادیهای این منطقه از ساختار روستایی - عشایری برخوردار بوده و شیوه تولید دامداری جنبه غالب تولید با گرایش کشت دیم می باشد. بنابراین می توان گفت که شیوه تولید کشاورزی نه تنها شیوه غالب تولید در منطقه بلکه تنها بخش فعال فعالیتهای اقتصادی به شمار می رود. با توجه به محدودیتهای ذکر شده تنوع شغلی در منطقه بسیار محدود می باشد.

مرکز روستایی چلگرد، با توجه به اینکه بازار مبادله جنس و مرکز خرید و فروش کالای عشایری می باشد، از تنوع شغلی بیشتری نسبت به نقاط جمعیتی پیرامون خود برخوردار است، در این نقطه شاهد خدماتی از قبیل فروش لوازم یدکی، قصابی، نانوائی و.. می باشیم. از جمله دیگر فعالیتهای اقتصادی در این بخش می توان به کارخانه تولید محصولات پلاستیکی پروپیلن و مجموعه تولید آب معدنی دیمه اشاره کرد.

تولید صنایع دستی در منطقه از سابقه طولانی برخوردار بوده، صنایع دستی عمدتاً شامل سیاه چادر، جاجیم گلیم و قالی می باشد که متکی بر فرآورده های دامی از قبیل مو، پشم، پوست و.. می باشد. این تولیدات عمدتاً برای مصرف خانوار صورت می گیرد. دامداری در این منطقه رکن اصلی اقتصاد محسوب می گردد. این فعالیت از قدیم الایام در این ناحیه رواج داشته

و صدها سال از پیدایش آن می گذرد، علاوه بر دام روستایی مستقر در منطقه در فصل بهار و تابستان تعداد زیادی دام عشایری در منطقه نگهداری و تغذیه می گردند. در مورد شیوه تولید این فعالیت باید گفت که هنوز نگهداری و پرورش دام به روش سنتی و متداول قدیمی رواج داشته و این رشته فعالیت در منطقه کمتر دچار تحول جدی شده و کمتر توانسته است با صنعت، تکنولوژی و دانش امروز پیوند یابد.

نظام استقرار جمعیت و فعالیت:

قلمرو منطقه مورد مطالعه در سیطره الگوی زیست عشایری بوده و قلمرو ایل بختیاری شناخته شده است، لذا استقرار جمعیت از فعالیت دامداری گسترده و متکی بر مرتع و از سازمان اجتماعی عشایر تبعیت می کند. در این قلمرو آبادیهای چندانی وجود ندارد و یا چنانچه با اسکان عشایر کانونهای روستایی نو شکل گرفته، بسیار کوچک و پراکنده و به شدت متاثر از گلوی زیست عشایری است.

ویژگیهای اقتصادی منطقه در زمینه صنعت توریسم:

در دنیای معاصر پدیده توریسم اهمیت ویژه ای یافته است، این اهمیت عمدتاً به دلیل تاثیرگذاری شدید بر روی اقتصاد می باشد، این رشته از فعالیت با ایجاد درآمد، ایجاد اشتغال، تسریع گردش پول و کمک به توزین متوازن درآمد قادر به ایجاد تحولات جدی در زمینه توسعه می باشد. به عبارتی امروزه هدف از رشد توریسم ایجاد رشد و توسعه داخلی از طریق کسب درآمدهای ارزی و ایجاد اشتغال می باشد، بنابراین دارا بودن پتانسیلهای توریستی برای هر منطقه امکانی است که در صورت برنامه ریزی میتواند به یکی از منابع درآمدزا مبدل گردد. با این ارزیابی از صنعت توریسم و همچنین جاذبه های طبیعی استان چهارمحال و بختیاری، توریسم به عنوان یکی از محرکه های اصلی اقتصاد استان مطرح می گردد. صنعت توریسم با پیگیری اهدافی چون ایجاد اشتغال، ایجاد درآمد و توزیع عادلانه ثروت در جهت محرومیت زدایی و ایجاد رونق اقتصادی دنبال می گردد.

منطقه مورد مطالعه علیرغم دارا بودن جاذبه های توریستی بسیار، منطقه ای است محروم و توسعه نیافته، ساختار اقتصادی و اجتماعی این منطقه مسیر رشد و توسعه را طی نکرده و در همان مراحل اولیه تکامل باقی مانده است. فقر و محرومیت شدید اقتصادی، ضعف بنیانهای تولید، فقدان تکنولوژی مدرن، فقدان سرمایه لازم جهت سرمایه گذاری، تولید محدود، درآمد کم، کمبود و نارسایی خدمات زیربنایی و رفاهی و بسیاری دیگر از کمبودها از مشخصه های اقتصاد این منطقه می باشد. به تبع مسلط بودن چنین خصوصیتی بر کل ساختار اقتصادی منطقه، در صنعت توریسم که جزئی از مجموعه ساختار اقتصادی و اجتماعی منطقه می باشد انعکاس یافته و تاثیرات خود را بجای می گذارد. به عبارت دیگر هیچ جزئی از کل جدا نبوده و اقتصاد توریستی منطقه بازتابی از کل روابط و ساختار اقتصادی آن می باشد. نارسائی تاسیسات زیربنایی، فقدان امکانات اقامتی و بین راهی (توریستی)، فقدان سرمایه خصوصی فعال، بخشی از ویژگیهای اقتصاد توریستی منطقه را نشان میدهد. از ویژگیهای آن می باید به پائین

بودن درآمد حاصل از این فعالیت اشاره کرد، متأسفانه از تعداد بازدیدکنندگان و درآمد حاصل از گردشگری اطلاع دقیقی در دست نیست، تنها اطلاعات موجود در مورد گردشگران مربوط به اداره کل تربیت بدنی استان می باشد که تعداد مراجعین به پیست اسکی رامهانه ۶۰۰ نفر اعلام کرده است، در همین رابطه بدنیت به امکانات موجود منطقه نیز اشاره ای کرد یک پیست اسکی بایکدستگاه تله اسکی با سرمایه گذاری ۳۲۰۰۰۰۰ ریال رامی توان از جاذبه های توریستی آن محدوده بشمار آورد. ناکافی بودن راههای موجود نیز تاکنون در محدود کردن میزان توریست منطقه موثر بوده است، با شروع بهره برداری از شاهراه ارتباطی اصفهان - شهرکرد - خوزستان و همچنین آسفالت و بهسازی مسیر ارتباطی چلگرد تادیمه، تا حد زیادی موجب تحرک در وضع اقتصادی منطقه و رونق آن خواهد شد.

امکانات و جاذبه های طبیعی، فرهنگی و ورزشی:

دریاچه ها: در حال حاضر در محدوده مطالعاتی دو دریاچه مصنوعی وجود دارد که عبارتند از: دریاچه سداول کوه رنگ و دریاچه سد دوم کوه رنگ.

دریاچه سد اول کوه رنگ:

سداول کوه رنگ بر روی رودخانه آب کوه رنگ و در میان دره ای که همین رودخانه حفر کرده در جنوب غرب منطقه مطالعاتی احداث شده و پس از احداث این سد، دریاچه آن در پشت سد تشکیل شده است. ارتفاعات چلگرد و کوه کارکنان از یک طرف و ارتفاعات زردکوه از طرف دیگر این دره و دریاچه را دربر گرفته اند، آب این دریاچه تقریباً در قسمت اعظم سال از طریق تونل اول کوه رنگ به رودخانه زاینده رود منتقل می شود. دره عمیق آب کوه رنگ، چشم انداز دریاچه، ارتفاعات بلند زردکوه، درختچه ها و مراتع منطقه و... از مناظر زیبایی هستند که در این ناحیه دیده می شوند و از جاذبیت های تفریحی - توریستی دریاچه و نواحی اطراف آن بشمار می روند. راه دستیابی به دریاچه اول کوه رنگ دو جاده خاکی است. پس از رسیدن به چلگرد یکی از این راهها در جهت شمال پس از دور زدن کوه کارکنان در دامنه های غربی این کوهها و به موازات رودخانه امتداد دارد و به دریاچه سداول کوه رنگ ختم می گردد.

دریاچه سد دوم کوه رنگ:

این دریاچه در جنوب دریاچه اول و به فاصله کمی از آن قرار دارد. آب این دریاچه بوسیله تونل دوم کوه رنگ به رودخانه زاینده رود منتقل می شود، این دریاچه نیز به انضمام ارتفاعات محیط بر آن و دره آب کوه رنگ از مناطق دیدنی و تفریحی است. در این دریاچه تونل ماربره که طولی برابر ۱۲ کیلومتر دارد آب را از چشمه ماربره با فشار زیاد و منظره دیدنی وارد دریاچه سد دوم می کند. وجود آب و هوای معتدل و مناسب در تابستان و برف گیری در زمستان از دیگر خصوصیات جالب توجه دو دریاچه است. افزون بر این دو دریاچه مذکور از چندین موقعیت صعود تابستانی و زمستانی به قله زردکوه برخوردار می باشند.

چشمه سارها: بدلیل ویژگیهای طبیعی محدوده مطالعاتی چشمه های دائمی و فصلی متعددی در سطح منطقه وجود دارند که مهمترین آنها عبارتند از:

چشمه دیمه: این چشمه در روستای دیمه، ۶۵ کیلومتری شمال غرب شهر فارسان قرار دارد. چشمه مذکور از چشمه های پر آب محدوده مطالعاتی است که یکی از سرچشمه های اصلی زاینده رود به حساب می آید. این چشمه از طریق یک جاده خاکی ۱۰ کیلومتری با چلگرد و راه آسفالتی ۵۵ کیلومتری از چلگرد به فارسان، به سایر نقاط متصل می شود. حداقل دبی این چشمه ۳/۵ و حداکثر آن ۷/۵ متر مکعب در ثانیه است. از نظر خصوصیات فیزیکی - شیمیایی آب این چشمه مناسب و مطلوب است. وجود چشمه مذکور باعث ایجاد باغات مصفا و بیشه زارهای زیبایی در حوالی این چشمه شده که به همراه چشم انداز زیبای ارتفاعات اطراف رودخانه زاینده رود آنرا به یک کانون تفریحی و گذران اوقات فراغت تبدیل کرده است. این کانون با قابلیت های بالفعل و بالقوه می تواند پاسخگوی نیاز فراغتی اهالی منطقه شهرکرد، فارسان، اصفهان و سایر نقاط باشد. علاوه بر این در نزدیکی این چشمه و در روستای دیمه یک چشمه آب معدنی نیز وجود دارد و دارای کیفیت فیزیکی و شیمیایی بسیار مناسبی است.

چشمه کوه رنگ: این چشمه از دامنه های شمال شرقی زردکوه خارج شده و در ارتفاع حدود ۲۵۰۰ متری قرار دارد. چشمه مذکور در ۱۵ کیلومتری غرب چلگرد و حدود ۵ کیلومتری شمال غرب سداول کوه رنگ واقع شده است. راه ارتباطی این چشمه جاده آسفالتی فارسان - چلگرد به طول ۵۵ کیلومتر و در امتداد آن جاده شنی - خاکی، چلگرد - چشمه کوه رنگ به طول ۱۵ کیلومتر با مقداری پیاده روی است. آب این چشمه پس از اتصال به رودخانه آب کوه رنگ وارد دریاچه سداول کوه رنگ می شود. چشمه مذکور دارای آبدهی زیاد و کیفیت بسیار مناسبی است ارتفاعات زردکوه، مراتع سرسبز و درختچه های بلند "گون" همراه با طبیعت زیبا و هوای مطلوب از جاذبیتها و ویژگیهای تفریحی این چشمه می باشند.

رودخانه ها: از جمله رودخانه های بزرگ منطقه می توان به موارد زیر اشاره کرد.

زاینده رود: مهمترین رودخانه موجود در منطقه "زاینده رود" است. دوتونل اول و دوم کوه رنگ که در نزدیکی روستای چلگرد واقع می باشند در حقیقت بعنوان نقطه شروع این رودخانه بحساب می آیند. این رودخانه با عبور از اطراف روستاهای منطقه و پشت سر گذاشتن دریاچه و سد زاینده رود، و خارج شدن از استان چهارمحال و بختیاری وارد استان اصفهان می شود.

رودخانه آب کوه رنگ: این رودخانه از ارتفاعات زردکوه سرچشمه گرفته و به طرف جنوب شرقی جاری می گردد. این رودخانه نهایتاً وارد کارون گردیده و از سرشاخه های اصلی آن محسوب می گردد. دره این رودخانه بصورت باریک و عمیق و مابین دوسری ارتفاعات موازی زردکوه و کوه "ونگ" و "سالدوران" قرار گرفته است. این رودخانه از بهم پیوستن چند شعبه کوچکتر در بالا دست تشکیل شده و دوسد اول و دوم کوه رنگ بر روی آن احداث شده اند. چشم انداز زیبای اطراف رودخانه، ارتفاعات سربه فلک کشیده زردکوه بایخچالهای طبیعی و قتل مشخص، اراضی مرتعی و آب و هوای مناسب از قابلیت های تفریحی این رودخانه بحساب می آیند.

شکارگاهها: کوهستانی بودن منطقه جلگرد، وجود رودخانه های متعدد و آب و هوای خاص آن باعث گردیده که این منطقه از نظر اکولوژیکی زیستگاه جانوران و ویژه متنوعی باشد به گونه ای که انواع فراوانی از جانوران و پرندگان رامی توان در آن یافت. این خصوصیات ویژه قابلیت های منطقه را نه تنها از نظر اکولوژیکی بلکه از نظر وجود شکارگاهها (از دیدگاه توریسم و گذران اوقات فراغت) بسیار بالا برده است. در دره ها، کوهستانها و دشتهای میانکوهی این منطقه حیواناتی از قبیل: روباه، گرگ، بزکوهی، پلنگ و خرس گرفته تا پرندگانی همچون کبک، تیهو و... دیده می شوند. براساس اطلاعات اخذ شده از سازمان حفاظت محیط زیست استان، در منطقه مطالعاتی شکار با صدور مجوز از طرف آن سازمان صورت می گیرد. به عبارت دیگر شکارگاه خاصی که جزو مناطق چهارگانه تحت نظارت سازمان حفاظت محیط زیست استان باشد در این منطقه وجود

ندارد و شکار پس از اخذ مجوز برای مدت معین و حیوانات ویژه ای در کوهستانها و حوالی رودخانه های منطقه صورت می گیرد.

باتوجه به ویژگیهای طبیعی منطقه و قابلیت های آن و براساس مطالعات "طرح جامع توسعه استان چهارمحال و بختیاری" چند شکارگاه در حاشیه منطقه مطالعاتی وجود دارد که عبارتند از:

شکارگاه زردکوه: این شکارگاه ناحیه ای کوهستانی و مرتفع با اقلیم سرد و زمستانها پر برف است. از جمله حیوانات این شکارگاه می توان کل و بز، قوچ، پلنگ، خرس، خرگوش، گرگ، گراز، روباه، کبک، تیهو و سایر پرندگان را نام برد.

شکارگاه بازفت: این شکارگاه که یکی از مهمترین کانونهای حیات وحش در منطقه است در فاصله نسبتاً دوری در جنوب غربی چلگرد و بعد از کوهستانها و شکارگاه زردکوه قرار دارد. تنوع حیات وحش این شکارگاه بسیار جالب توجه می باشد.

علاوه بر شکارگاههای ذکر شده در بالا در حواشی رودخانه زاینده رود نیز صید ماهی غالباً بوسیله تور و همچنین قلاب توسط اهالی بومی و یا گردشگران انجام می شود.

مناطق مرتفع و برفگیر: به لحاظ موقعیت خاص، اقلیم و کوهستانی بودن منطقه مطالعاتی چلگرد و نواحی اطراف آن مدت زیادی از سال زیر پوششی از برف قرار دارند. در این نواحی بارش برف از آذرماه (برخی مواقع آبان) شروع و تا اسفند (در برخی مواقع تا فروردین) ادامه دارد. بدلیل بارش زیاد که در ارتفاعات و کوهستانها بیشتر بصورت برف می باشد، عمق برف در این نواحی زیاد بوده و یخ برفها و برف پهنه ها در ارتفاعات زردکوه پدید آمده است. باتوجه به اطلاعات ارائه شده از طرف ایستگاه هواشناسی چلگرد حداکثر ضخامت برف مشاهده شده در چلگرد در اسفند ماه حدود ۲ متر بوده است. باتوجه به ارتفاع ۲۶۰۰ متری چلگرد مسلماً در ارتفاعات بیش از ۳۰۰۰ متری کوهستانهای زردکوه ضخامت برف حدود ۵ تا ۱۰ متر و حتی بیشتر می باشد. براساس مطالعات "طرح جامع توسعه چهارمحال و بختیاری" مرز برف در اردیبهشت ماه تا ۲۷۰۰